

Selected parts of Lekutei Torah

Session 3 – Two Types of Matza

לקוטי תורה צו דף יג עמוד ב ד"ה ששת ימים

וְהַעֲנִין הוּא: דְּהֵנָּה גַבִּי "בְּעֶרְבַּ תֹּאכְלוּ מַצֹּת" (בא יב, יח) כְּתִיב "מַצֹּת" – חֶסֶר וַי"ו, וְגַבִּי "וַיֹּאפֹּו כּוֹ עוֹגוֹת מַצוֹת" (שם, לט), כְּתִיב "מַצוֹת" – מָלֵא בְּוַי"ו. וְהֵינּוּ, כִּי הֵי"ו זֶהוּ הַהִמְשָׁכָה "שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים".

וְאִם כֵּן, הִיָּה ב' בְּחִינוֹת מַצָּה: הָא', מֵה שְׁכָתוֹב "בְּעֶרְבַּ תֹּאכְלוּ מַצֹּת", שֶׁהִיא מַצָּה דְקוֹדֵם חֲצוֹת, וְהִיא מַצֹּת חֶסֶר וַי"ו. וְהַב', מֵה שְׁכָתוֹב "וַיֹּאפֹּו כּוֹ מַצוֹת כּוֹ", וְהוּא הַמַּצָּה שְׁאַחַר חֲצוֹת, וְהוּא מָלֵא בְּוַי"ו, דְּהֵינּוּ אַחַר "שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם כּוֹ".

וְעַל כֵּן אָמַר בְּהַגְדָּה: "מַצָּה זֹאת שְׁאֵנוּ אוֹכְלִים עַל שׁוּם מָה? עַל שׁוּם שֶׁלֹּא הִסְפִּיק בְּצֻקֵת שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ לְהַחֲמִיץ עַד שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים כּוֹ", שֶׁהוּא עֲנִין מַצוֹת מָלֵא בְּוַי"ו, שֶׁהִיָּה אַחַר חֲצוֹת דְּזָקָא – דְּהַ"מַּצָּה זֹאת שְׁאֵנוּ אוֹכְלִים" הוּא גַם כֵּן מִבְּחִינָה זֹאת. וְהֵינּוּ, מִדְּכִתִּיב "שֶׁשֶּׁת יָמִים תֹּאכַל מַצוֹת" – בְּוַי"ו, שֶׁמִּזֶּה מוֹכַח דְּ"מַצָּה זֹאת שְׁאֵנוּ אוֹכְלִים" הִיא גַם כֵּן מִבְּחִינָה וּמִדְּרָגָה זֹאת...

Matza helps us recognize G-d

ג. וְעַל פִּי הַקְּדָמָה הַנִּ"ל יוֹבֵן גַּם כֵּן בְּעֲנִין מַצוֹת אֲכִילת מַצָּה בְּחַג הַפֶּסַח:

דְּמִבּוֹאֵר בְּזֶהר וַיֵּצֵא קַנ"ז, ב': דְּכִמוּ שֶׁבְּהַשְׁכָּלַת גְּשָׁמִיּוֹת, אֵין הַתִּינוּק יוֹדֵעַ וּמִשְׁכִּיל כְּלוּם עַד שֶׁטּוֹעֵם לָחֶם, וְכִמְבוֹאֵר הַטַּעַם לְמַעֲלָה – כֶּף בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לֹא יָדְעוּ לְהַשְׁכִּיל גְּדוּלַת ה' עַד שֶׁאֲכָלוּ מַצָּה, שֶׁהִיא בְּחִינַת לָחֶם הַיּוֹצֵא מִן הָאָרֶץ הָעֲלִיוֹנָה,

שֶׁ"עַל מוֹצֵא פִי ה'" הַנִּמְשָׁךְ בְּלָחֶם זֶה "יְחִיָּה הָאָדָם" וְהַנֶּפֶשׁ אֶלְקִית, לִידַע וּלְהַכִּיר אֶת "מִי שְׁאָמַר וְהִיָּה הָעוֹלָם". וְכִמוּ שֶׁנִּמְשָׁךְ חַיּוֹת סִתָּם לְנֶפֶשׁ הַשְׁכָּלִית מִלָּחֶם גְּשָׁמִי כַּנִּ"ל, כֶּף נִמְשָׁךְ מֵאֲכִילת מַצָּה בְּפֶסַח חַיּוֹת לִדְעַת הַנֶּפֶשׁ הָאֶלְקִית.

Matza – “Bitul” (selflessness)

וְהַעֲנִין: כִּי הַחֶמֶץ הוּא בְּחִינַת הַגְּבֻהָה וְהַתְּנַשְׁאוֹת – שְׁתוּפָה וְעוֹלָה וּמִגְבִּיָּה אֶת עַצְמוֹ, מֵה שְׂאִין כֵּן מִצָּה – שְׂאִין בָּהּ שׁוֹם הַגְּבֻהָה. וְכִמוֹ כֵּן בְּעִבּוּדַת ה': חֶמֶץ הוּא בְּחִינַת הַתְּנַשְׁאוֹת וְגִסּוֹת הַקְּלִיפָה, מֵה שְׂאִין כֵּן מִצָּה – בְּחִינַת שְׁפָלוּת וְהַכְּנָעָה, בְּבְחִינַת “בִּטּוֹל רְצוֹנָךְ”.

[וְזֶהוּ “כִּי יִתְחַמֵּץ לְבָבִי” (תְּהִלִּים עג, כא) – הַמְּשִׁיל הַלֵּב הַנוֹטֶה לְהַרְשִׁיעַ – לְחֶמֶץ ; וְכֵן בְּלִשׁוֹן רַז”ל (בְּרַאשׁ הַשָּׁנָה דף ג', סוף עמוד ב'): “כָּאֵן קוֹדֵם שֶׁהַחֶמֶץ כָּאֵן לְאַחַר שֶׁהַחֶמֶץ”; וְכֵן מְשַׁלּוּ הַיֵּצֵר הָרַע לְשָׂאוֹר, וְאָמְרוּ: “מִי מְעַכֵּב? שְׂאוֹר שֶׁבְּעִיסָה מְעַכֵּב!” וְהֵינּוּ מִפְּנֵי שֶׁבְּחִינַת גִּסּוֹת הוּא מְקוֹר כָּל הַנְּפִילוֹת לְתַאוּוֹת וְכָל מִינֵי רָע, ה' יִשְׁמְרֵנוּ].

The G-dly revelation after midnight caused the Jews to have Bitul

וְהִנֵּה יְדוּעֵ, דְּבִגְלוֹת מִצְרַיִם הָיוּ יִשְׂרָאֵל מְקוֹשְׁרִים מְאֹד לְמִטָּה, וְהָיָה שְׁכָלָם וּמְדוּתָם בְּבְחִינַת הַמִּיּוֹצְרִים וְגִבּוּלִים – גְּשָׁמִיּוֹת הָעוֹלָם – הַגּוֹרְמִים לְהִיּוֹת יֵשׁ וְנִפְרָד כּו'. וְעִיקָר יְצִיאַת מִצְרַיִם הוּא עַל יְדֵי “שְׁנִינְגָלָה” עַלֵּיהֶם מְלַךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים”, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֹר אֵין־סוֹף בְּרוּךְ־הוּא שֶׁלְּמַעַלָּה מְסַדֵּר הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת, שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ בָּהֶם בְּחִינַת הַבִּיטוֹל. וְכִמְאָמֵר: “וּבְמוֹרָא גְּדֹל” – “זוֹ גִּילּוֹי שְׂכִינָה”. וְעַל יְדֵי בִיטוֹל וְיִרְאָה־עִילָאָה זֶה יִצְאוּ מִכָּל הַמִּיּוֹצְרִים וְגִבּוּלִים, וְכֵן יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּגְשָׁמִיּוֹת כּו', וְזֶה הָיָה אַחַר חֲצוֹת לַיְלָה .

The Matza before midnight – faith

אֲמָנָם נִצְטוּ תַחֲלָה בְּאֲכִילַת מִצָּה קוֹדֵם חֲצוֹת, כְּמוֹ שְׁכָתוּב: “בְּעָרֵב תֹּאכְלוּ מִצֹּת”, שֶׁהוּא בְּחִינַת בִּיטוֹל־רְצוֹן, וְהַכְּנָעָה, וְשְׁפָלוּת הַנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת יְרָאָה־תַתָּאָה, שֶׁזֶה הוּא הַהֲכָנָה וְהַכְּלִי לְבְּחִינַת הַגִּילּוֹי וְיִרְאָה־עִילָאָה הַנִּמְשָׁךְ וְנִתְגַּלָּה לָהֶם אַחַר חֲצוֹת כּו'.

וְגַם נִקְרָא הַמִּצָּה בְּזֵהַר: “מִיכְלָא דְמַהִימְנוּתָא”, שֶׁהָאֲמוּנָה הוּא גַם כֵּן בְּחִינַת בִּיטוֹל, שֶׁמִּבְטָל שְׁכָלוֹ וְאֵינּוּ מְבַקֵּשׁ טַעַם, רַק מְאֲמִין הָאֲמִתּוּ בְּאֲמוּנָה הַטְּהוֹרָה. וְנִמְשָׁךְ בְּחִינָה זֶה בְּנִשְׁמָה עַל יְדֵי מִצְוֹת אֲכִילַת מִצָּה, וְהוּא עַל דֶּרֶךְ שְׁנִזְכָּר לְעִיל מְמַשֵּׁל שֶׁהַלְחָם מְחִיָּה אֶת הָאָדָם .

וְהוּא עַל דֶּרֶךְ מֵה שְׂאֵמְרוּ רַז”ל, שֶׁ“אֵין הַתִּינוּק יוֹדֵעַ לְקִרוֹת אָבָא עַד שִׁיטְעוּם כּו'”. דְּהִנֵּה, יְדִיעַת הַתִּינוּק לְהִיּוֹת קוֹרָא 'אָבָא', שְׁנִמְשָׁךְ וְנִתְחַדַּשׁ בּוֹ עַל יְדֵי שְׁטַעַם טַעַם לְחֵם, אֵין יְדִיעָה זֶה אֲצִלוֹ בְּבְחִינַת הַבְּנָה וְטַעַם וְדַעַת גְּמוּר, שֶׁהָרִי אֵינּוּ יוֹדֵעַ אֵיךְ הוּא אָבִיו, וְלָמָּה צָרִיךְ לְאָהוּב אוֹתוֹ, וְעַם כָּל זֶה הוּא קוֹרָא אָבִיו .

וְנִמְצָא, זֶה הַקְּרִיאָה הוּא הַהִתְקַשְׁרוֹת שְׁלוֹ בְּאָבִיו שְׁלֵא עַל יְדֵי טַעַם וְדַעַת הַמוֹשֵׁג אֲצִלוֹ, כִּי אִם בְּבְחִינַת הַכְּרָה בְּלִבָּד. וְהוּא בְּחִינַת קִטְנוּת מְאֹד, לְמִטָּה מִן הַטַּעַם וְדַעַת. וּמִכָּל מְקוֹם הַהִתְקַשְׁרוֹת הוּא חֲזָק מְאֹד, עַד שֶׁנִּפְשׁוּ קְשׁוּרָה מְאֹד בְּנִפְשׁ אָבִיו.

והיינו, מפני שהדעת ההוא שנתחדש בתינוק על ידי טעם לחם - שרשו משרש הלחם, שהוא מעולם התהו, שהוא בחינה שלמעלה מהדעת המושג כנ"ל, למעלה מהחכמה כו', ולכן נמשך בבחינה שלמטה מהדעת המושג כו', ועל כן ההתקשרות חזק מאד .

וכמו כן בענין אכילת מצוה דמצה, שנקרא בזהר: "מיכלא דמהימנותא", שהאמונה היא, ההפך והדעת וההתקשרות בהקדוש ברוך הוא, וכל ישראל מאמינים ש"הוא לבדו הוא" כמו שהיה קודם שנקרא העולם ממש, כדכתיב (מלאכי ג, ו): "אני הוי' לא שניתי". והמשכה זו הוא מבחינת דעת עליון, כי אין סוף ברוך הוא, הוא למעלה מהחכמה כו', ולכן נמשך ומתלבש בבחינת אמונה.

ולכך המצה היא "מיכלא דמהימנותא", שהרי הלחם שרשו מבחינה זו, כנ"ל מענין ידיעת התינוק להיות קורא אבא על ידי הלחם כו', אלא שזהו בהשפלת ענין עולם הזה, שנמשך מהלחם גשמי הנמשך מארץ הגשמיות. אמנם בלחם דמצה בפסח נמשך ומתלבש הכח מבחינת ארץ עליונה, ש"ממנה יצא לחם", הממשיך בחינה זו באלקות ממש, שידע לקרות את אבא שבשמים כו', בהתקשרות חזקה עד מיצוי הנפש כו', אף שאינו משיג בשכל והשגה ממש. וזהו בחינת ביטול. ומזה נמשך גם כן בחינת "בטל רצונך", ובחינת שפלות, "ונפשי כעפר לכל תהיה", שזהו כח בחינת ארץ ש"ממנה יצא לחם".

The Matza before midnight needs to be guarded

ד. והנה בחינת מצה זו צריכה שימור, כמו שכתוב (בא יב, יז): "ושמרתם את המצות". דהיינו, לשמור מן החיצונים, שלא לבוא לבחינת חימוץ, שהוא הגסות וההתנשאות. והיינו, להיותה בבחינת יראה מתאה והתקשרות האמונה בלבד, למטה מן הטעם ודעת, על כן צריכה שימור. ועל כן נקרא "מצת" - חסר וי"ו, להיותו עדיין בבחינת קטנות.

גם "מצת" חסר וי"ו הוא מלשון "מצותא", כמו "מצה ומריבה", כדאיתא בזהר חלק ג', דף רנ"א, ב'. שהמריבה הוא להיות ביטול היש והגסות, על דרך "לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע כו'", ועל כן היתה קודם חצות.

The Matza after midnight – Bitul from a G-dly revelation

מה שאין כן ענין המצה הב' הוא אחר חצות דוקא, אחר קרבן הפסח, אחר "שנגלה עליהם כו'":

דהנה ענין הפסח הוא, מה שכתוב (בא יב, כג): "ופסח ה'", שהוא ענין דילוג והמשכה שלא כסדר ההשתלשלות. וכמו שאומרים: "ובמורא גדול - זו גילוי שכינה", שהוא בחינת אור אין סוף ברוך הוא שלמעלה מעלה מהשתלשלות העולמות - שהיה מאיר ומתגלה אז בנפשם האלקית.

וזהו "עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים" - פירושו: "מלכי המלכים" הן ד' בחינות מלכות שמאיר בארבע עולמות אבי"ע, ו"מלך מלכי המלכים" הוא בחינת מלכות דאין סוף, שלמעלה מעלה

מהשתלשלות ד' עולמות אבי"ע. [וזהו בחינת "ברי"ש הורמנותא דמלכא" הנזכר בזהר בראשית, דף ט"ו. כן כתב בספר "אשל אברהם" שם], שעל ידי בחינת הגילוי זה דוקא "וגאלם". וכמו שאומרים: "ועברתי בארץ מצרים" - "אני ולא מלאך".

ולכן נקרא גילוי זה "ובמורא גדול": כי יראה - לשון נוקבא, זהו בחינת יראה-תתאה, הנמשך מבחינת מלכות-דאבי"ע בכל עולם לפי ערכו. אכן "מורא גדול" - לשון זכר, זהו בחינת יראה-עילאה, שהוא בחינת דכר, ונמשך על ידי גילוי בחינת "מלך מלכי המלכים" כנ"ל.

וזהו ענין המצה הב' שאחר חצות:

דמצה הוא בחינת ביטול כנ"ל, אך מצה דקודם חצות הוא בחינת יראה-תתאה, ואמונה כמו שנתלבשה בבחינה שלמטה מהדעת המושג כנ"ל, וזהו בחינת "כי נער ישראל כו" (הושע יא, א); "חסד נעוריה כו" (ירמיה ב, ב); "וממצרים קראתי לבני כו" (הושע שם). וכקריאת התינוק 'אבא' כו'.

אבל בחינת הביטול דמצה זו שאחר חצות, היא בחינת ביטול אמיתי, ויראה-עילאה, שנמשך בחינת גילוי מה שלמעלה מהדעת המושג שהאיר אז בנפשם, והיינו מבחינת הגילוי אין-סוף שלמעלה מהשתלשלות, שהאיר אז עליהם מלמעלה למטה בבחינת אתערוותא-דלעילא, וזהו ענין "ובמורא גדול זו גילוי שכינה".

Bitul from a G-dly revelation does not need to be guarded

ועל כן בחינת מצה זו אין צריך שימור מחימוץ כלל, שהוא בחינת הישות והגסות, מאחר שאין לחיצונים בחינת אחיזה וניקה כלל מבחינה זו, [כי יראה-עילאה הוא אור-אבא, שדוחה החיצונים; רק בחינת יראה-תתאה צריכה שימור כו].

וזהו ענין "שלא הספיק בצקת של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם", שקאי על בחינה הב', דאין ביכולתו להחמיץ כלל, מפני עוצם הגילוי דבחינת "מלך מלכי המלכים" שנגלה עליהם, שאין שם יניקה ואחיזה לחיצונים, שהוא היש וההתנשאות, שנקרא חמץ.

וזהו "ויאפו את הבצק כו' עוגות מצות, כי לא חמץ": רוצה לומר, שלא בא לידי חימוץ. והיינו, להיות "כי גורשו ממצרים" - שאין שום אחיזה כלל למצרים בבחינה זו "שנגלה עליהם כו", ואם כן ממילא נמשך מזה "כי לא חמץ כו". ולכן, אף שבהליכתם ממצרים עד בואם לרעמסס, אף שהיה להם קפיצת הדרך, מכל מקום, בצירוף עד שהציתו האש לאפות, ודאי שהה בצק יותר מכדי שיעור חימוץ, ועם כל זה "לא חמץ", מטעם הנ"ל (ומתורץ בזה אחד מהקושיות דלעיל).

ועל כן נאמר כאן "מצות" - מלא בוי"ו: שהיו"ו הוא המשכה הנמשך בהם מבחינת "מורא גדול" ויראה-עילאה. וכמו שאומרים בתפלה: "והנורא אל עליון" - בתוספת וי"ו. מה שאין כן "הגדול הגבור" - בלא וי"ו. מה שאין כן בחינת יראה-תתאה נקרא עדיין "מצת" - חסר וי"ו, ולכן היא צריכה שימור מהחיצונים. אבל בחינת מצה הב' שנקראת מצות - מלא בוי"ו אינה צריכה שימור.

Why is the Matza which we eat before midnight connected to the Matza of after midnight?

וְהָיָה מַעֲתָה יֵשׁ לְבָאֵר תִּירוּץ הַקּוֹשֵׁיָא הַנִּזְכָּר לְעִיל: אִיךְ אָנוּ אוֹמְרִים בְּמִצָּה זוֹ שְׂאֵנוּ אוֹכְלִים קוֹדֵם חֲצוֹת לַיְלָה - שְׁהוּא: "עַל שׁוֹם שְׁלֵא הִסְפִּיק בְּצֻקֵת כּו", וְהָרִי זֶהוּ בְּחִינַת וּמְדַרְגַת הַמִּצָּה הַב', שְׁלֵא הִיָּתָה אֶלָּא לְאַחַר "שְׁנַגְלָה כּו", דְּהֵיִנוּ אַחַר חֲצוֹת?

אך הענין הוא:

כִּי כָּל זֶה דּוֹקָא בְּזִמְנָן שְׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל אַז בְּגִלוֹת מִצְרַיִם, וְלֹא הָיָה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת עֲדִינן, עַל כֵּן לֹא הָיָה בִּיכוּלְתָם לְקַבֵּל בְּחִינַת הַגִּילוי הָעֲצוּם דְּבְּחִינַת "מוֹרָא גְּדוֹל", וְלֵהִיוֹת בָּהֶם בְּחִינַת בִּיטוּל וְיִרְאָה־עֵילָאָה קוֹדֵם חֲצוֹת; אֶלָּא קוֹדֵם חֲצוֹת הָיָה רַק בְּחִינַת "מִצַּת" - חֶסֶר וְי"ו, דְּהֵיִנוּ בְּחִינַת יִרְאָה־תַּתְּאָה, "בִּטּוּל רְצוּנָךְ", וְעַל יְדֵי זֶה דּוֹקָא הָיוּ יְכוּלִים לְקַבֵּל בְּחִינַת הַגִּילוי הַנִּזְכָּר אַחַר חֲצוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ בָּהֶם בְּחִינַת "שְׁלֵא הִסְפִּיק בְּצֻקֵת כּו".

After we received the Torah we are able to have the G-dly revelation which during the exodus was only revealed after midnight

אֲבָל לְאַחַר שְׁקִיבֵלוּ יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה וּמִצְוֹת בְּהַר סִינַי, וְהָרִי בְּכָל הַשָּׁנָה כּוּלָּה גַם קוֹדֵם הַפֶּסַח מִמְּשִׁיכִים הַמְּשַׁכֵּת אֶלְקוּת עַל יְדֵי תּוֹרָה וּמִצְוֹת, עַל כֵּן גַם בְּ"מִצָּה זוֹ שְׂאֵנוּ אוֹכְלִים" קוֹדֵם חֲצוֹת, יְכוּלִים אָנוּ [עַל יְדֵי קִיּוּם הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת שְׁקִדָּם, כָּל הַשָּׁנָה], לְקַבֵּל בְּחִינַת גִּילוי שְׁכִינָה מִבְּחִינַת "שְׁנַגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים" אַחַר חֲצוֹת כּו'.

וְכִמוֹ שְׁכַתּוּב בְּזֵהָר וַיֵּצֵא הַנ"ל (קמז, א): "מִצָּה בְּקִדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר - מִצְוָה" - "בְּתוֹסַפֵּת וְא"ו". עֵינן שָׁם. נִמְצָא, בְּחִינַת "מִצְוָה" זֶהוּ מִבְּחִינַת וּמְדַרְגַת מִצָּה הַב', שְׁהִיא "מִצְוֹת" - מָלָא וְי"ו.

וְהֵיִנוּ, לְפִי שְׁעַל יְדֵי קִיּוּם הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת נִמְשָׁךְ בְּחִינַת "תִּירוּץ עֲמוּדֵי אוֹר" דְּכִתְרֵ־עֲלִיוֹן, שְׁזָהוּ עֲצָמוּ עֵנִין "שְׁנַגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים כּו". וְלִכֵּן, מֵה שְׁנִמְשָׁךְ לָהֶם בְּחֲצוֹת לַיְלָה, שְׁהוּא עַת רְצוּן, נִמְשָׁךְ לָנוּ בְּ"מִצָּה זוֹ שְׂאֵנוּ אוֹכְלִים" קוֹדֵם חֲצוֹת, וְהֵיִנוּ מִצַּד שֵׁישׁ לָנוּ תּוֹרָה וּמִצְוֹת, שְׁהֵן הֵן עֲצָמִיּוֹת רְצוּן הָעֲלִיוֹן כּו'.

וְזֶהוּ שְׁאֵמֵר בְּהַגְדָּה: "מִצָּה זוֹ שְׂאֵנוּ אוֹכְלִים עַל שׁוֹם מָה?"

פִּירוּשׁ: דְּבִשְׁלֵמָא בְּהִיוֹתָם בְּגִלוֹת מִצְרַיִם, שְׁהָיוּ בְּבְּחִינַת גְּלוּת הַקְּלִיפּוֹת וְסִטְרָא־אַחֲרָא מֵאֲד, וְלֹא הָיָה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת - נִצְטוּ בְּאַכִּילַת מִצָּה דְּקוֹדֵם חֲצוֹת, שְׁהִיא בְּחִינַת "מִצַּת" - חֶסֶר וְי"ו, כְּדִי לְהִיוֹת לָהֶם זֶה לְהַכְנִיָּה, שְׁעַל יְדֵי זֶה יוֹכְלוּ לְקַבֵּל אַחַר כֶּף הַגִּילוי גְּדוֹל הַנִּזְכָּר. מֵה שְׁאִין כֵּן אָנוּ, שְׁכַבְרֵ נִיתָן לָנוּ הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת - אִם כֵּן מֵהוּ עֵנִין אַכִּילַת מִצָּה זוֹ דְּקוֹדֵם חֲצוֹת דּוֹקָא?

וּמְשִׁנִּי: "עַל שׁוֹם שְׁלֵא הִסְפִּיק כּו" - פִּירוּשׁ: דְּאַכִּילַת מִצָּה שְׁלָנוּ, אִךְ עַל פִּי שְׂאֵנוּ אוֹכְלִים אוֹתָהּ לְפָנֵי חֲצוֹת דּוֹקָא, מִכָּל מְקוֹם, אִין הָעֵנִין וְהַמְּשַׁכָּה רַק מִבְּחִינַת וּמְדַרְגַת מִצָּה הָא' בְּלִבְד, אֶלָּא שְׁנִמְשָׁךְ

בַּה גַּם כֵּן מִבְּחִינַת וּמִדְרַגַּת הַמִּצְוָה הַבִּי, שֶׁהִיא בְּחִינַת הַבִּיטוּל וְ"מוֹרָא גָּדוֹל", "עַד שֶׁלֹּא הִסְפִּיק לְהַחְמִיץ", וְהוּא מִבְּחִינַת הַגִּילוי "שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים וְגֹאֲלָם", שֶׁהוּא גִילוי אֹר אֵין־סוּף בְּרוּחָהּ הוּא שֶׁלְמַעַל מַעַל מֵהַשְׁתַּלְשְׁלוֹת, שֶׁגִּילוי וְהַמְשָׁכָה זֶה נִמְשָׁךְ לָנוּ בְּ"מִצְוָה זֹאת" גַּם כֵּן, מִטַּעַם הַנִּל.

The Bottom Line

Matza in our spiritual service of G-d means *Bitul* (selflessness).

When the Jewish people were getting ready to leave Egypt, they had the *Bitul* and the Faith to listen to G-d, putting aside their own understanding.

Although this is a great level on its own right, this *Bitul* cannot compare to the *Bitul* which they felt when G-d revealed himself after midnight.

Back then they needed a special G-dly revelation to feel this true sense of selflessness.

However, after G-d gave us the Torah, we can reveal G-d through our observance of Torah and Mitzvot. That is why our Matza which we eat before midnight is just like the Matza which the Jews ate after midnight.

Lekutei Torah is copyright by Kehot Publication Society and is published here with permission.

Special thanks to chassidutbehirah.com